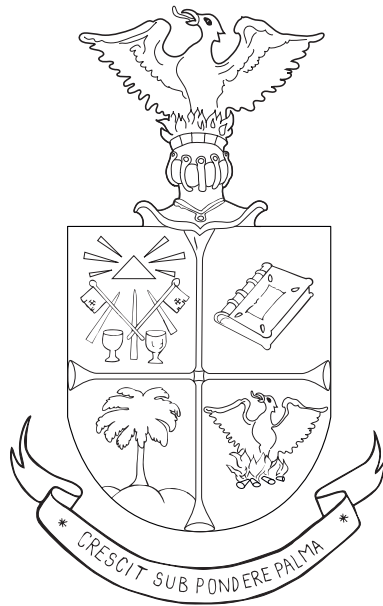

Glossa Iuridica

VIII. évfolyam, 1-2. szám

Glossa Iuridica

VIII. évfolyam, 1-2. szám

Budapest, 2021

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

ÜNNEPI TANULMÁNYOK HAMZA GÁBOR 70. SZÜLETÉSNAJJA TISZTELETÉRE

SZÉP VANESSA

Hamza Gábor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Állam- és Jogtudományi Kara Római Jogi és Összehasonlító Jogtörténeti Tanszékének professzora tiszteletére ünnepi kötet jelent meg, amelyet 2019. március 12-én mutattak be és adtak át az Ünnepeletnek az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Kari Tanácsstermében. A régi dékánokat ábrázoló festményekről ékes Tanácsstermet zsúfolásig megtöltötték a különböző szakterületeket képviselő akadémikusok, egyetemi tanárok, neves gyakorló jogászok, a társkarok és a jogászai hivatásrendek képviselői.

Az ünnepséget Menyhárd Attila professzor, az ELTE ÁJK dékánja nyitotta meg. Sándor István (ELTE ÁJK), a Magyar Tudományos Akadémia doktora (DSc), egyetemi docens és Boóc Ádám (Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar) habilitált egyetemi docens, Varga István, az ELTE ÁJK tudományos dékánhelyettese, tanszékvezető egyetemi tanár, Földi András a Magyar Tudományos Akadémia doktora (DSc), tanszékvezető egyetemi tanár, valamint Kecskés László, a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának professzora, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja mondtak köszöntő beszédet. Ezután rövidebb felszólalások következtek a jelenlévők részéről. Hamza Gábor elegáns humorral teli válaszában megköszönte az ünneplést és az ünnepi kötetet, majd külön kiemelte, hogy tudományos eredményei nem jöhettek volna létre tanszéki munkatársai és a Kar támogatása nélkül.

Az ünnepség keretében röviden bemutatásra került az Ünnepelet tiszteletére a Közjegyzői Akadémia Kiadó gondozásában Boóc Ádám és Sándor István által szerkesztett jubileumi tanulmánykötet.¹ A kötetet méltatva kiemelendő, hogy a benne szereplő tanulmányok rendkívül széles skálán helyezkednek el témájukat illetően, ami összhangban van az ünnepelet széles kutatási és érdeklődési területével. Hamza Gábor akadémikus életútja ugyanis bővelkedik a jelentős eseményekben és sikerekben.

Hamza Gábor első tudományos publikációja, az elbirtoklás (*usucapio*) római

1 Boóc Ádám – Sándor István (szerk.): Ünnepi tanulmányok Hamza Gábor 70. születésnapja tiszteletére. *Studia in honorem* Gábor Hamza. Budapest, Közjegyzői Akadémia Kiadó, 2019. 477.

császárkori fejlődéséről szóló, a külföldi szakirodalomban is számon tartott és hivatkozott műve közel 50 évvel ezelőtt,² akadémiai doktori disszertációja könyv alakban közel 35 évvel ezelőtt jelent meg,³ tanszékvezetői kinevezését pedig 1985-ben kapta meg. Hamza professzor 2002 óta megjelenő hatalmas összefoglaló műveivel⁴ egy új szakirodalmi műfajt teremtett meg, amely az összehasonlító jogtudomány, a magánjogtörténet és a földrajztudomány módszereit ötvözi. E komplex módszer koherenciáját a római jogi tradíció hatástörténetére való koncentráció biztosítja.

Hamza Gábor magyar nyelven és idegen nyelveken, hazai és külföldi folyóiratokban, gyűjteményes kötetekben, emlékkönyvekben (*Festschrift, Liber amicorum, Studies in Honour*) és más kiadványokban közzétett, részben még megjelenés alatt álló tudományos tárgyú publikációinak száma csaknem eléri az ezeröttszázat, tudományos tárgyú publikációira csaknem háromezer-hétszáz független bel- és külföldi hivatkozást találunk, az összes hivatkozás száma pedig eléri a hatezer-nyolcszázat. Hamza professzort 2018. március 15-én Széchenyi-díjjal jutalmazták, 2018. december 7-én pedig Prima díjat kapott.

A kötet a szerkesztők által írt magyar nyelvű Köszöntőt és Köszönetnyilvánítást (8-14.) követően harmincnégy szerző tanulmányait tartalmazza magyar, német és angol nyelven, végül pedig Hamza Gábor szakmai önéletrajzával és angol nyelvű publikációs jegyzékével zárul (321-333.). A szerzők között megtalálhatjuk az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, a Pécsi Egyetem, a Debreceni Egyetem, a Miskolci Egyetem, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, valamint a győri Széchenyi István Egyetem római jogász és polgári jogász professzorait, tanárait. A tanulmányok a szerzők nevének betűrendje szerint követik egymást.

2 HAMZA Gábor: *Az elbirtoklás fejlődése a római császárkorban*. Budapest, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, 1970.

3 HAMZA Gábor: *Jogösszehasonlítás és antikvitás*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1985. A mű 1991-ben angolul (Gabor, Hamza: *Comparative Law and Antiquity*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1991.), majd 1998-ban átdolgozott és bővített kiadásban is megjelent (HAMZA Gábor: *Jogösszehasonlítás és az antik jogrendszerek*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1998.).

4 A teljesség igénye nélkül a következő kötetekre utalunk: HAMZA Gábor: *Az európai magánjog fejlődése*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.; HAMZA Gábor: *Le développement du droit privé européen. Le rôle de la tradition romaniste dans la formation du droit privé moderne*. Budapest, Faculté de Droit de l'Université Eötvös Loránd, 2005.; HAMZA Gábor: *Entstehung und Entwicklung der modernen Privatrechtsordnungen und die römischrechtliche Tradition*. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2009.; HAMZA Gábor: *Origine e sviluppo degli ordinamenti giusprivatistici in base alla tradizione del diritto romano*. Santiago de Compostela, Andavira, 2013.

A jelen ismertetés keretében nincs módunk arra, hogy az egyes tanulmányokat külön-külön méltassuk, de az alábbiakban közöljük a szerzők nevét, valamint a tanulmányok címét és oldalszámait.

Balázs Tamás: A FIDIC-szerződések és a magyar jog, avagy a FIDIC-szerződések magyarországi alkalmazásának legfontosabb aspektusai (14-22.); József Benke: *Venire contra factum proprium* (23-32.); Ádám Boóc: *Bemerkungen im Zusammenhang mit den Bürgschaftsverträgen und Garantieverträgen im neuen Ungarischen Bürgerlichen Gesetzbuch* (33-40.); Burián László: A hazafelé törekvés a régi és az új nemzetközi magánjogi kódexben (41-50.); Csehi Zoltán: A francia elévülési jog reformja (51-62.); Deák Péter: Néhány észrevétel a házastársak közötti lopás római jogi megítéléséhez – elkövetői alakzatok a D. 25, 2 (*De actione rerum amotarum*) tituluszában (63-68.); Deli Gergely: Elegancia és hagyomány. Gondolatok a D. 24, 3, 14, 1. apropóján (69-74.); El Beheiri Nadja: *Gedanken zur Wirkungsgeschichte der Naturrechtsdefinition des Ulpian bei Bonaventura und Thomas von Aquin* (75-80.); Erdődy János: *Taberna casiarum* (81-88.); Fábrián Ferenc: Társasági szerződés az 1959. évi Ptk.-ban (89-100.); Földi András: *Salus rei publicae*. Gondolatok Deli Gergely könyve kapcsán (101-108.); Frivaldszky János: Szent Tamás nyomdokain: az igazságos háború keresztény tanától a béke morálfilozófiájáig (109-116.); Gass István: Alapvetések és alapkérdések a szerződés fogalmának témaköréből (117-132.); Halmai Péter: Differenciált integráció, integrációs modellek (133-144.); Harmathy Attila: A tulajdonjog változásáról (145-148.); Holló Dóra: *Quidquid id est – timeo Danaos et dona ferentes – A BYOD trend munkajogi és adatvédelmi aspektusai munkavállalói és munkáltatói szemszögből* (149-156.); Jusztinger János: Magánjogi szankcióval az uzsora ellen a császárkori Rómában: a *senatusconsultum Macedonianum* példája (157-162.); Karácsony András: Eötvös és Concha (orientációváltás a magyar államelméleti gondolkodásban) (163-168.); Kecskés László: A választottbíráskodás római jogi gyökereiről (169-182.); Kelemen Miklós: Hivatalviselésben korlátozott tisztviselők a késő-római birodalomban – gondolatok a *curialisok* kormányzati szerepvállalásáról (183-192.); Vanda Lamm: *The evolution of the norms on advisory procedure at the time of the PCIJ* (193-198.); Eszter Márkus: *Model acts regulating fiduciary duty of partners in the United States* (199-206.); Nemes Szilvia: *τοῦτο δέστιν ἡ τιμὴ τοῦ βασιλικοῦ σίτου* Egy sajátos klauzula a ptolemaiosi Egyiptom provinciális praxisából (207-214.); P. Szabó Béla: A 17. század első felében élt egyik magyarországi jogi doktor életrajzának rejtélyei (Benedictus Zalnpaum, Tebensis Pannonius) (215-224.); Rigó Balázs: Az ELTE ÁJK Egyetemes Állam- és Jогtörténeti Tanszék története a második világhá-

borútól napjainkig (225-230.); Salamon László: Az országos népszavazás érvényességének szabályozása a kétféle hatalomgyakorlás viszonyának tükrében (231-236.); Sándor István: A vagyoni védelmi trustok elterjedése az Amerikai Egyesült Államokban (237-246.); Siklósi Iván: A sematizmus és dogmatizmus veszélyeiről a romanisztikai és a civilisztikai kutatások során (247-256.); Stipta István: Beliczay Jónás, az ismeretlen római jogász (257-262.); Szalma József: Gondolatok Hamza Gábor akadémikus műveiről, melyek a római jognak a modern jogok fejlődésére gyakorolt hatását vizsgálják (263-272.); Tóth Ádám: Hol van a hűség jutalma? Igazságos-e az ági öröklés jelenlegi szabályozása? (273-290.); Török Gábor: Gondolatfoszlányok (291-296.); Újvári Emese: Több municipális magistratus perlése – az *actio subsidiaria* megindításának lehetőségei (297-304.) és Visegrády Antal: A jog funkciója és a viták kezelése (305-320.).

A kötetet méltatva mindenképpen ki kell emelni annak igényes, elegáns kivitelét, kiállítását – az esztétikus borítótól kezdve az alapos szöveggondozásig és a magas színvonalú tipográfiáig –, ami a két társszerkesztő, Boóc Ádám és Sándor István áldozatos és magas színvonalú munkáját, nemkülönben a Közjegyzői Akadémiai Kiadó munkatársainak gondosságát dicséri.

Úgy véljük, hogy mind az ünnepi kötet, mind annak bemutatása és átadása méltó tiszteletadást jelentett a tudományos pályáját aranygyűrűs doktorként kezdő,⁵ majd hosszú évtizedeken át végzett kiemelkedő tudományos munkássága révén a legmagasabb hazai és külföldi tudományos elismeréseket elnyerő Hamza Gábor professzor számára.

5 Hamza Gábort — az utóbb szintén egyetemi tanári rangot és akadémiai rendes tagságot szerzett — Sajó Andrással együtt 1973. június 22-én avatták az Eötvös Loránd Tudományegyetemen *sub auspiciis Rei publicae popularis* (mai elnevezése szerint: *sub auspiciis Praesidentis Rei publicae*) kitüntetéssel állam- és jogtudományi doktorrá. A kitüntetéses doktorrá avatásról ld. HAMZA Gábor – HOFFMAN István: A kitüntetéses doktorrá avatás előzményei és mai helyzete a magyar és az osztrák jogászképzésben. *Magyar Tudomány*, 2014/7, 849-853.